

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Tit. I. De inscriptione & notione juris Canonici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

Ordinis Sacramento:	II.8	R.	
Ordinibus & gradibus Clericorum.	I.5	DE Rebus Ecclesie non alienandis.	II.31
	P.	Regularibus & Monachis.	I.25
DE Pactis & transactionibus.	III.24	Religiosis Domibus.	II.23
Peculio Clericorum.	II.31	Rerum divisione.	II.1
Pignoribus & fidejussoribus.	III.9	Rerum permutatione.	III.8
Poenis.	III.22		S.
Poenitentia.	II.6	DE Sacramentis in genere.	II.2
Postulatione.	I.12	Sententia & re judicata.	I.14
Præbendis.	II.27	Sententia excommunicationis, suspensionis & interditi.	III.23
Præsumptionibus, inspectione oculorum, & de fama.	IV.13	Sepulturis & Canonica portione.	III.12
Precariis.	III.5	Simoniam.	III.14
Probationibus & depositionibus.	IV.9	Sortilegis, blasphemis & sacrilegis.	III.16
Procuratoribus & defensoribus.	IV.3	Sponsalibus & matrimoniis.	II.9
Professis & sacro ordine insignitis.	II.14	Successionibus ab intestato.	II.11
Purgatione Canonica.	IV.20	Supplicatione contra sententiam, irem de syndicato.	VI.17
	Q.		T.
Quæ in contrahendo matrimonio spectanda.	II.10.	DE Temporibus ordinationum, & de aetate ordinandorum.	I.8
Qui ordines Ecclesiasticos conferant, & de literis dimissoriis.	I.6	Testamentis & ultimis voluntatibus.	III.10
Quibus Ecclesiastici Ordines rectè conferantur.	I.7.	Testibus & attestacionibus.	IV.10
Qui prohibentur matrimonio contrahere.	II.11	Translatione Episcopi, & renuntiatione.	I.15
			Y.
		DE vita & honestate Clericorum.	I.16
		Ursuris.	III.21

F I N I S

S V M M Æ I V R I S C A N O N I C I

L I B E R P R I M V S.

D E

I V R E C A N O N I C O E T E I V S P A R T I B V S.

T I T U L U S I.

§. 1. De inscriptione & notione Juris Canonici.

U^s Canonicum idèd hoc nomine inscriptum est, quòd collectum & coactum sit ex Canonibus, id est, regulis ad rectè vivendum institutis, *can. 2. dist. 3. juncto c. 1. & cap. 5. Exi De consus.* Etenim Canon Græcè, Latine regula dicitur, *can. 1. dist. 3.* & quidem per antonomasiam regula Ecclesiastica, ut in d. cap. 1. De consi in can. Violatores xxv. qu. 1. Unde hoc jus, quo regula Ecclesiastica continentur, non immeritò Jus Canonicum appellatur; sicut & Jus Civile eadem locutionis formà pro jure Civium Romanorum accipitur, §. Sed jus quidem civile Inst. De jure natur.

Non minus tamen rectè & Jus Pontificium dicitur, ab auctoribus Pontificibus, quorum curà & auctoritate in unum quasi corpus redactum.

§. 2. Ex quibus constat Jus Canonicum?

Constat autem hoc Jus, aut scripto, aut sine scripto. Quæ ad jus scriptum pertinent, ea desumpta sunt, vel ex jure divino, vel ex decretis Conciliorum, vel ex placitis Principum, vel ex sententiis Patrum. Non scripto traditiones & consuetudines continentur, *can. 5. & 8. dist. 11.*

NOTATIO in Tit. 1. Lib. 1.

a Corpus juris Canonici, quo hodie in scholis & in foro

in foro utimur, constat Decreto, libris quinque Decretalia Gregorii IX. Sexto Decretalium Bonifacii VIII. Clementis & Extravagantibus Ioannis XXI cum Communibus, id est, & aliorum Summorum Pontificum. Quod ad Decretum attinet, illud, si auctorem spectemus, nulla propriè juris Canonici potest. Habet enim auctorem Gratianum monachum, qui illud privato studio collegit ex constitutionibus Summorum Pontificum, Conciliorum, Episcoporum, juris Civilis, & sententiis sanctorum Patrum. Nam ex his opus ejus compactum est; quamvis nonnulla ipse suo nomine adiecit & inseruerit ob ordinis rationem & conciliationem capitum, qua in vicem aduersari videbantur. Interea cum hæc idem Decretum cum reliquo juris Canonici corpore unà circumferatur & frequentetur; illudque postremo Gregorius Decimus tertius Summus Pontifex ei annumerarit, atque ad eum recognoscere, emendari & retineri curaverit (ut videre est in epistola Decreto præfixa) non est, quod hæc in ve amplius laboremus: ita tamen, ut qua eodem Decreto comprehensa sunt, singulare vocentur ad suam auctoritatem, juxta tit. sequent. De juris scripti partibus. Unde non mirari non possum imperitiam eorum, qui leges civiles in Decretum conjicias eo ipso putant esse canonizatas, id est, in numerum factorum Canonum relatas; cum ipse Gratianus, ut pote homo privatus, eas canonizandi potestatem non habuerit: sed eam retinent auctoritatem, quam antea habuerunt. Idem omnino ce-

sendum est de dictis ipsius Gratiani; nisi quatenus auctoritate vel vivâ juris ratione jurantur. De ceteris vero juris Canonici partibus, veluti de Decretalibus Gregorii IX. qua sub nomine, Extra, citantur, quasi sint extra Gratiani Decretum, quod tempora prius fuit: item Decretalibus Bonifacii VIII. qua inscribuntur Sextus liber Decretalium; et quod quinque libris Decretalium Gregorii IX. tamquam sextus liber accesserit; item Decretalibus Clementis V. qua & ideo Clementinæ vocantur; & postremo de Extravagantibus tam Ioannis XXI. quam Communibus, qua & idcirco Extravagantes appellantur; quod antea extra corpus juris Canonici incerta quasi sede vagarentur, ac proinde etiamnum retinent idem nomen, licet postea in ordinem librorum juris Canonici redacta sint: de harum, inquam, auctoritate non est quod quis addubitet, cum ipsos Summos Pontifices auctores habeant. Quibus accedant & aliorum Summorum Pontificum constitutiones diversis temporibus edita, qua & ob eandem rationem idem Extravagantium nomen sortiantur: quas hoc nostro tempore privatâ diligentia collegit Laërtius Cherubinus J.C. & in unum quasi corpus conjecit sub Bullarii nomine: qua ad placita Principum referri possunt, de quibus agitur in §. placita infra tit. seq. quemadmodum & ea, qua ex Conciliis, præsertim Tridentino, à nobis desumpta, & in hanc Summam congesta sunt, ad §. 2. eod. tit.

DE JURIS SCRIPTI PARTIBVS.

TITULUS II.

§. 1. Quid sit jus divinum.

Jus divinum est, quod legibus veteris & novi Testamenti continetur; quo non solum hoc Jus Canonicum passim respectum est, verum etiam ex eo potissimum proflexit, can. Qualiter 24 in prior. Ext. De accusat. a

§. 2. Decreta Conciliorum triplicis generis.

Decreta Conciliorum aut sunt Universalium, aut Provincialium, aut Episcopalianum, §. Porro dist. 3, cap. Sicut 25, Ext. De accusat. b

§. 3. Concilia Universalia qua?

Concilia Universalia sunt, quæ a Prælatibus Ecclesiarum in unum locum ex toto orbe coactis celebrantur. Unde & Oecumenica, id est, totius orbis Concilia appellantur. Horum quatuor celeberrima recensentur, Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum, & Chalcedonense; quæ ab

Ecclesia Catholica tamquam quatuor Evangelia probata & recepta sunt, can. 1, §. Inter cetera dist. 15, addo Novell. 131, de Eccles. tit. in princ. & l. 4. & 5, Nos reddentes Cod. De summa Trinit. Non minorem tamen vim & potestatem habent & reliqua Concilia Universalia auctoritate Summi Pontificis congregata, & confirmata, d. can. 1, §. hæc sunt quatuor, can. 3, dist. 15, juncto can. 1, c. 2, dist. 19. In quibus enim Summi Pontificis auctoritas desideatur, non tam Concilia censenda sunt, quam conciliabula, sive improbata conventicula, can. 1, can. 2, & can. 5, dist. 17.

§. 4. Concilia Provincialia qua?

Concilia Provincialia sunt, quæ inter Episcopos & alios Clericos ejusdem provincie instituantur; olim quidem semel aut bis, annis singulis, can. 6, can. 7, & can. 15, dist. 18, cap. 15, Ext.